

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2022 – 2023

Limba și literatura maghiară maternă

Numele:.....
.....
Inițiala prenumelui tatălui:

Prenumele:

Școala de proveniență:

Centrul de concurs:

Localitatea:

Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

I. TÉTEL

(60 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Alexandre Dumas Monte Cristo grófja című regényét olvasom, és teljesen magával ragad. Főhőse Edmond Dantès, akiről szerintem mondhatjuk, hogy az egyik leghíresebb bosszúálló karakter a világirodalomban. Története kezdetén naiv, szeretetteljes, megbízható fiatal tengerész, aki gyorsan lépdel felfelé a ranglétrán, becsületessége, hűsége felkelti feljebbvalói figyelmét is. A pénzét leginkább arra akarja használni, hogy elláthassa idős édesapját, és feleségül vegye a menyasszonyát, Mercédést, akit rajongásig szeret. Naivitásában azonban nem veszi észre, hogy a sikerei felkeltik a rosszakarói figyelmét, akik megvádolják, hogy bonapartista, így Edmond ártatlanul kerül Franciaország egyik legkegyetlenebb börtönébe, ahol tizennégy évig raboskodik. Itt megismerkedik Faria abbéval**, aki tanítani kezd, és segít a szökésében... továbbá ráhagy egy kincset, amit Monte Cristo szigetén ástak el. Mikor Edmond kiszabadul, a bosszúvágtyól teljesen megkeseredetten, félelmetes megfontoltsággal és dúsgazdagon vág neki, hogy megkeserítse azok életét, akik tönkretették az övét.*

A karakter kulcstulajdonsága az esze: a klasszikus világirodalom egyik legokosabb figurájáról van szó, aki vasmarokkal fogja a cselekményt, mindig mindenki előtt járva egy lépéssel. Minthogy bosszúálló karakter, természetesen jellemzi egyfajta sötétség és könyörtelenség – képtelen a megbocsátásra, az elfogadásra, az elengedésre.

Intellektuális fejlődése a börtönszakasz talán leglényegesebb eleme. A történet elején szinte már bután naiv. Annyira hisz a jóságban és az emberekben, hogy azt sem látja meg, ha az orra előtt fenik a kést. Amikor bekerül a börtönbe, ez nem változik rögtön: kezdetben elnyeli a kétségbeesés és a tanácstalanság, meggyőződése, hogy félreértés történt, nem keresi az ok-okozati összefüggéseket. A szemléletén Faria abbé megjelenése változtat, ő segít neki felismerni, kinek és miért volt érdeke eltüntetni őt az útból, majd éveken keresztül tanítja is. Edmondnak vág az esze – ez igazából abban válik nyilvánvalóvá, hogy elképesztő sebességgel tanul: mikortól lehetősége van hozzáférni az információhoz, valósággal szívja magába a tudást. Monte Cristo grófjaként az intelligenciája egyfelől megnyerő és vonzó a környezetének, másfelől pedig elképesztő fegyver, amit nem fél használni – gyakorlatilag sosem mocskolja be a kezét, nem tesz semmi illegálisat, csak sorra kideríti az ellenfelei gyenge pontjait, és módszeresen tönkreteszi őket.

A bosszú rombolja a lelket, tehát Edmond Dantès nem jó ember. Megértjük, azonosulunk vele, és bizonyos szinten szeretjük is, mert olyan mértékig áldozat a történet első szakaszában, hogy nehéz ténylegesen megvetni a bűneiért, ráadásul az egyedi stílusa is elég jó alapot szolgáltat (a korábban kiemelt intelligenciájával együtt) ahhoz, hogy kedveljük. Azonban összességében egy meglehetősen sötét figuráról beszélünk, aki abszolút könyörtelen, nem bocsát meg, és nem visszakozik mások halála vagy szenvedése láttán – sokszor akkor sem, ha a bosszúja ártatlanokat sodor el.

Rengeteg film rengeteg szemléletben dolgozta fel ezt a történetet. 1975 óta folyamatosan születnek újabb és újabb feldolgozások, amelyek eltérő módon jelenítik meg a szereplőt:

különböző vonásait más-más mértékben és eszközökkel domborítják ki. Edmond Dantès karakterét játszotta már a fimvászonon Richard Chamberlain, Jim Caviezel és Gérard Depardieu, a magyar feldolgozások közül az 1979-es Sándor Mátyásban Bujtor István, a 2020-as musicalben pedig Szomor György alakította a figurát, de a Monte Cristo grófjának létezik rajzfilm, illetve anime változata is. Ez utóbbiban a szellemi-lelki átalakulást nem a pappal való találkozás és a tudatos tanulás idézi elő, hanem egy ősi lény, aki a karaktert megszállva átadja neki minden tudását és gonoszságát.

(Valentine Wiggin blogbejegyzése alapján,
<https://todaywiggin.blogspot.com/2020/07/egy-karakter-ezer-arca-edmond-dantes.html>)

*bonapartista – Bonaparte Napóleonról elnevezett kormányzati rendszer, a Bourbon monarchiában ellenzéki összeesküvésnek minősülő politikai mozgalom híve

**abbé – világi pap

Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A.

1. Miért állítja a blogger, hogy Edmond Dantès nem jó ember? Írj ki a szövegből 4 érvet!

4 pont

2. Mi Faria abbé szerepe a történetben? Írd a vonalra a helyes válasz(ok) betűjelét!

- a. Segít Edmond Dantèsnek a szökésben.
- b. Megkeseríti Edmond Dantès életét.
- c. Megérteti Edmond Dantèsszel, ki miatt került börtönbe.
- d. Ráhagy Edmond Dantèsre egy elásott kincset.

A helyes válasz(ok) betűjele: _____

4 pont

3. Társítsd a neveket a rájuk vonatkozó kijelentésekkel! Írd a helyes válasz betűjelét a táblázat üres rovataiba!

Nevek:

- 1) Faria abbé
- 2) Richard Chamberlain
- 3) Alexandre Dumas
- 4) Szomor György
- 5) Mercédés
- 6) Gérard Depardieu

Kijelentések:

- a. A *Monte Cristo grófja* című regény szereplője.
- b. Edmond Dantès karakterét játszotta a musical-változatban.
- c. Edmond Dantès karakterét játszotta egy filmben.
- d. A *Monte Cristo grófja* című regény írója.

1)	
2)	
3)	
4)	
5)	
6)	

6 pont

4. Írd a következő kijelentések betűjelét a táblázat megfelelő rovatába!

- a. Edmond Dantès rajongásig szereti Mercédést.
- b. Edmond Dantès bonapartista.
- c. Jules Verne *Sándor Mátyás* című regényét Alexandre Dumas-nak ajánlotta.
- d. A *Sándor Mátyás* egyik karakterét Edmond Dantès ihlette.
- e. A *Monte Cristo grófjának* létezik anime változata is.

Igaz, a kijelentés szerepel a szövegben	A szöveg információi alapján hamis.
Igaz, a kijelentés tartalmára következtetni lehet a szöveg információi alapján.	Erre vonatkozóan a szöveg nem tartalmaz információkat.

5 pont

5. Értelmezd az alábbi kifejezéseket!

teljesen magával ragad

gyorsan lépdél fölfelé a ranglétrán

megkeseríti az életüket

orra előtt fenik a kést

vasmarokkal fogja a cselekményt

5 pont

6. Szeretnéd megismerni Edmond Dantès történetét? Fejtsd ki válaszod 3–4 mondatban a szövegbeli információkat felhasználva!

6 pont

B.

1. Fogalmazd meg a kontextus alapján, kire/mire utalnak az alábbi mondatokban aláhúzott nyelvi elemek!

Főhőse Edmond Dantés.

... ő segít neki felismerni, kinek és miért volt érdeke eltüntetni őt az útból, ...

Ez utóbbiban a szellemi-lelki átalakulást nem a pappal való találkozás és a tudatos tanulás idézi elő,...

4 pont

2.

A 2020-as musicalben Szomor György alakította a figurát.

Az alábbi közlések közül melyik a fenti állítás tagadása? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- a. Nem 2020-as musicalben alakította Szomor György a figurát.
- b. A 2020-as musicalben nem Szomor György alakította a figurát.
- c. A 2020-as musicalben Szomor György nem alakított semmilyen figurát.
- d. Nem ezt a figurát alakította Szomor György a 2020-as musicalben.

A helyes válasz betűjele: _____

4 pont

3. Azonosítsd az alábbi mondatokban a kért kifejezéseket! Írd a helyes válasz betűjelét a vonalakra!

1) *A sikerei felkeltik a rosszakarói figyelmét.*

- a. a sikerei
- b. a rosszakarói
- c. a figyelmét
- d. a rosszakarói figyelmét

A mondat **teljes alanyi szerepű kifejezésének** betűjele: _____

2) *Rengeteg film rengeteg szemléletben dolgozta fel ezt a történetet.*

- a. rengeteg film
- b. rengeteg szemléletben
- c. rengeteg film rengeteg szemléletben
- d. ezt a történetet

A mondat **teljes határozói szerepű kifejezésének** betűjele: _____

3) *Ez utóbbiban a szellemi-lelki átalakulást nem a pappal való találkozás és a tudatos tanulás idézi elő.*

- a. ez
- b. ez utóbbiban
- c. a szellemi-lelki átalakulást
- d. nem a pappal való találkozás

A mondat **teljes tárgyi szerepű kifejezésének** betűjele: _____

6 pont

4. A következő kijelentésben a *talán* szó a beszélő bizonytalanságára utal.

Intellektuális fejlődése a börtönszakasz talán leglényegesebb eleme.

Miben bizonytalan a beszélő? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- a. abban, hogy a szereplő keresztülmegy-e intellektuális fejlődésen
- b. abban, hogy a szereplő intellektuális fejlődése a börtönszakasz során zajlik-e
- c. abban, hogy a szereplő intellektuális fejlődése a leglényegesebb eleme-e a börtönszakasznak
- d. abban, hogy a szereplő fejlődése intellektuális-e

A helyes válasz betűjele: _____

4 pont

5. **Állapítsd meg, hogy az alábbi időre jelöletlen igealakot tartalmazó mondat milyen eseményre, helyzetre utal!** Írd a helyes válasz betűjelét a táblázat üres rovataiba!

- 1) *Alexandre Dumas Monte Cristo grófja című regényét olvasom.*
- 2) *A bosszú rombolja a lelket.*
- 3) *1975 óta folyamatosan születnek újabb és újabb adaptációk.*

- a. Egy, a beszéd pillanatában már elkezdett, de még be nem fejezett folyamatra utal.
- b. Általános, időtől független tényállást ír le.
- c. Ismétlődő, szokásszerű eseményre utal.
- d. Jövő idejű, a beszéd pillanata után várható eseményre utal.

Helyes válaszok:

1)	
2)	
3)	

6 pont

6. **Emeld ki az alábbi mondatokból az okokat és okozatokat,** majd írd őket a táblázat megfelelő oszlopába!

- 1) *Minthogy bosszúálló karakter, természetesen jellemzi egyfajta sötétség és könyörtelenség.*
- 2) *Megértjük, azonosulunk vele, és bizonyos szinten szeretjük is, mert olyan mértékig áldozat a történet első szakaszában.*
- 3) *... az egyedi stílusa is elég jó alapot szolgáltat (a korábban kiemelt intelligenciájával együtt) ahhoz, hogy kedveljük.*

Mondat	Ok	Okozat
1)		
2)		
3)		

6 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Levettem a cipőmet, minél halkabban tudjak osonni, pedig november volt, óvatosan elmentem a kutyák mellett, hátra a tornaterem mögé. Visszavettem a cipőm, de nem kötöttem be, az kicsit nehezen megy, a nővérem, Évi szerint azért, mert balkezes vagyok, és leültem a fűbe. [...]

Feküdtem a kiszáradt fűvön a napsütötte novemberi délelőttben, éreztem, hogy van valami a hátamon, aztán a fűlemen, odakaptam, [...] a tenyerembe néztem, és benne volt egy kicsi szürke egér, egy kis *Mus musculus**. Meg sem moccant, úgy félt, nevetséges és szomorú, ahogy koncentrált, komolyan próbálkozott, hátha sikerül láthatatlanná válnia. Rendhagyó viselkedés, gondoltam magamban, mégis miért mászik a kezembe, mindegy, ha már itt van, hajrá, Lóri, most mutasd meg.

Hosszú ideig néztem az állatot, kis házi egér, háta igen sötét, sovány egy példány, leengedtem az öklömet a földre, szép lassan kinyíltak az ujjaim, és beszélni kezdtem.

- Helló, Edmondantesz, ez a te neved, én Lóri vagyok, a kerületben élek a nővéremmel, Évivel, apámmal és a bátyámmal. Ide járok iskolába, a 6.A-ba, azért nem a B-be, mert az zenei osztály, és nem vettek fel, pedig anyám azt akarta, amikor még élt. Egy hete 37 fölött van a testhőmérsékletem, neked is olyan 36 és 38 között lehet. Nem kell tornáznom, ezért fekszem itt a Sanyi bácsi rottweilerei mögött. Te mit csinálsz, kisegér? Éhes vagy? Ha gondolod, hozok valamit – leengedtem a hangsúlyt, valami válaszra vártam, Edmondantesz meg sem moccant, azt hiszem, elhitte, hogy végre sikerült, ó, igen, végre láthatatlan.

- Na? – kérdeztem újra. Edmondantesz elszaladt, eltűnt egy részben, a tornaterem tövében, szevasz, kisegér, majd jövök, szóltam utána.

Azután minden tornaórán hátramentem a tornaterem mögé, és Edmondanteszre vártam. Vittem magammal szotyit, száraz kenyeret, amit éppen tudtam, és a kis nyílás elé szórtam neki. Edmondantesz nem jött mindig elő, de ha ott volt, nyugodtan ette fel az aznapi elemőzsiát. Sok mindenről meséltem neki, a családomról, anyámról, kedvenc kihalt állataimról, még Panniról is. Edmondantesz, mondd meg, mit csináljak, suttogtam neki egyszer, mikor Panni rám néz, egyszerűen nem tudok köszönni neki, megszólalni se, meleg lesz az arcom, a lábam elzsibbad, megváltozik a hangom, olyan magas lesz, mint kiskoromban. Elmeséltem neki, hogy egy alkalommal, mikor a szünetben arról beszéltek a lányok, hogy ki a legjobb tanuló az osztályban, Panni azt mondta, biológiából Lóri a legjobb, s mindent tud az állatokról, engem pedig kirázott a hideg, de az arcomat akkor is forróság öntötte el, aznap meg se tudtam szólalni biológián.

Nem tudom, mi van, Edmondantesz. Mikor napköziben kidobószunk, Pannit nem akarom megdobni, és ahogy erre figyelek, engem mindig eltalálnak, aztán ki kell állnom, vagy a vonal mögé mennem, Panni a játék végéig bent marad a körben, néha meg is nyeri, mert elég gyors és sok fiúnál magasabb. Sajnos mi a sorházakban lakunk, Panni pedig a lakótelepen, ahogy a legtöbben az osztályból, az utcán már együtt szoktak menni a fiúk meg a lányok, én is mehetnék velük, buszozhatnék két megállót a telepig. De le kell fordulnom egyből az iskola után, mindig hallom magam mögött, ahogy Panni nevet, ahogy együtt beszélgetnek, várnak a buszra, nekik bérletük is van, én csak sétálok hazáig.

(Részlet Regős Mátyás *Lóri és a kihalt állatok* című regényéből)

**Mus musculus* – házi egér

Válaszolj a következő kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

1. Mutasd be Lórit 3–4 mondatban a szöveg alapján!

5 punct

2. *Hogyan viszonyul a fiú Edmondanteszhez?* Fejtsd ki válaszodat 3–4 mondatban a szöveg alapján!

5 punct

3. *Értelmezd 4–5 mondatban az alábbi részletet!*

„Sajnos mi a sorházakban lakunk, Panni pedig a lakótelepen, ahogy a legtöbben az osztályból, az utcán már együtt szoktak menni a fiúk meg a lányok, én is mehetnék velük, buszozhatnék két megállót a telepig. De le kell fordulnom egyből az iskola után, mindig hallom magam mögött, ahogy Panni nevet, ahogy együtt beszélgetnek, várnak a buszra, nekik bérletük is van, én csak sétálok hazáig.”

5 punct

